

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและมูลเหตุจูงใจในการศึกษาวิจัย

โดยสภาพการที่ประชากรของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวที่ลดต่ำลงในระยะสองสามปีที่ผ่านมา นอกจากนั้นการติดต่อการค้าขายในบริเวณเขตติดต่อชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน แถบ พม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ส่งผลให้ความต้องการใช้ธนบัตรไทยเพิ่มมากขึ้น กอปรด้วยพฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอยของคนไทยนิยมใช้เงินสดที่เป็นธนบัตรในอัตราสูงถึงประมาณร้อยละ 70 ของปริมาณเงินหมุนเวียนภายในประเทศ เมื่อเทียบกับการชำระหนี้ด้วยบัตรเครดิต ดังนั้นภาระกิจหลักของโรงพิมพ์ธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทยคือ จะต้องผลิตธนบัตรตอบสนองความต้องการดังกล่าวที่มีอัตราสูงขึ้นทุกๆปี แนวทางหนึ่งที่โรงพิมพ์ธนบัตรกำลังดำเนินการคือ การเพิ่มกำลังการผลิตโดยมีโครงการจะสร้างโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งที่ 2 ขึ้นที่พุทธมณฑลสาย 7 ปัจจุบันอยู่ระหว่างเตรียมการศึกษาและออกแบบการก่อสร้างคาดว่าจะต้องใช้เวลาดำเนินการได้ 4 ปีจึงจะเปิดดำเนินการได้ แต่แนวโน้มความต้องการธนบัตรช่วงก่อนที่โรงพิมพ์ธนบัตรแห่งที่ 2 จะเปิดดำเนินการได้สูงขึ้นทุกๆปี การเพิ่มกำลังการผลิตที่โรงพิมพ์ธนบัตรในปัจจุบันทำได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากข้อจำกัดด้านสถานที่ ไม่มีเนื้อที่เพียงพอสำหรับติดตั้งเครื่องจักรเพิ่มเติม สิ่งที่น่าจะทำได้ในสภาพทรัพยากรการผลิตของโรงพิมพ์ธนบัตรในปัจจุบันคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตธนบัตรโดยการปรับปรุงวิธีการทำงาน ในรูปที่ 1.1 และตารางที่ 1.1 แสดงการประมาณความต้องการใช้ธนบัตรในระยะ 10 ปีข้างหน้าของฝ่ายออกบัตรธนาคาร จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้ธนบัตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมการเพิ่มกำลังการผลิตธนบัตรเพื่อรองรับความต้องการธนบัตรข้างต้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการผลิตธนบัตรและหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ทำการศึกษาและวิจัยการผลิตธนบัตรชนิดราคา 100 บาท ที่กองการผลิตอาคาร ฉ. โรงพิมพ์ธนบัตร

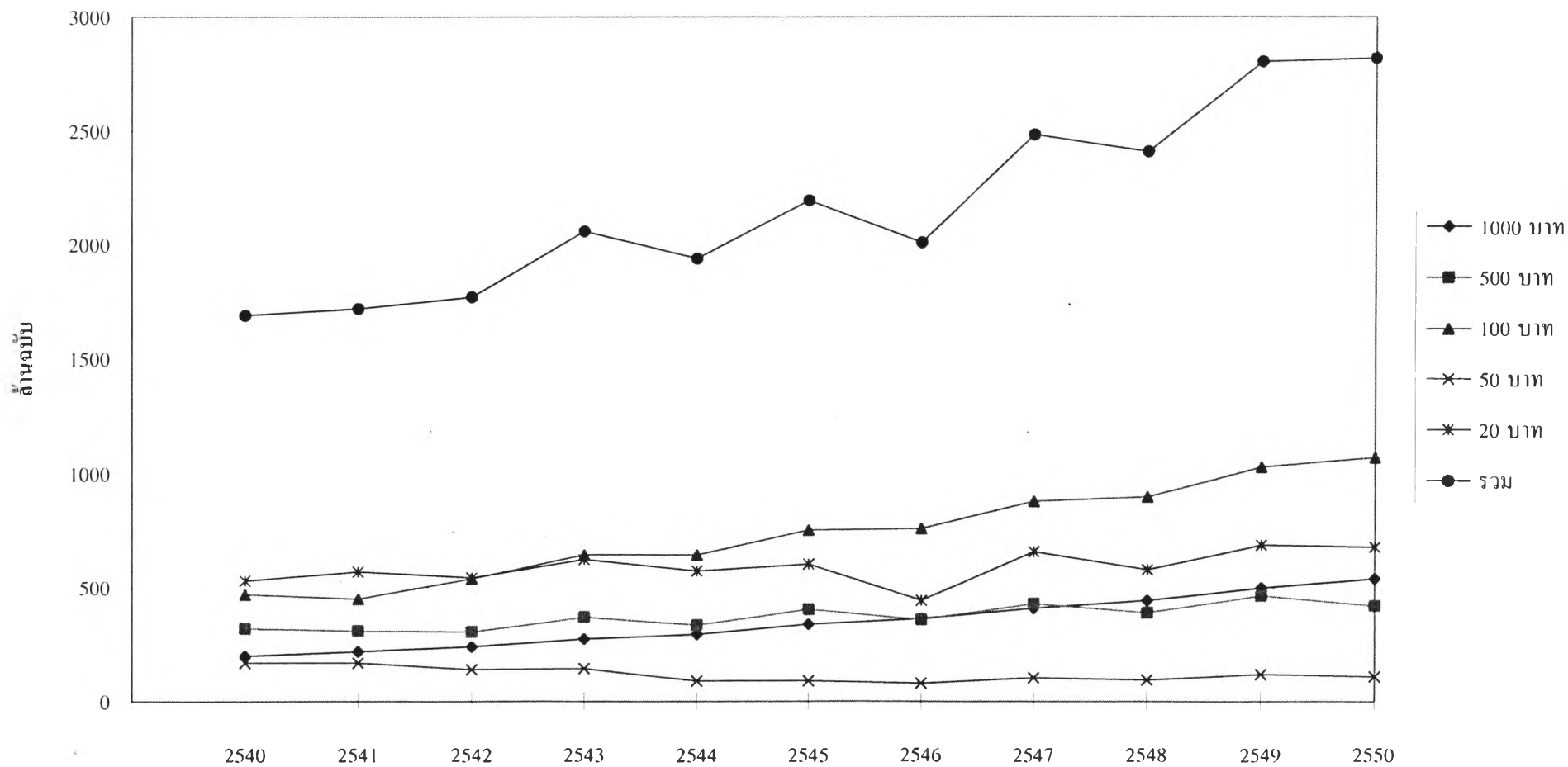
ตารางที่ 1.1 ปริมาณความต้องการใช้ธนบัตรใหม่ ปี 2540-2550

หน่วย : ล้านฉบับ

ปี พ.ศ.	ชนิดราคา					
	1000 บาท	500 บาท	100 บาท	50 บาท	20 บาท	รวม
2540	200	320	470	170	530	1,690
2541	220	310	450	170	570	1,720
2542	240	305	540	140	545	1,770
2543	275	370	645	145	625	2,060
2544	295	335	645	90	575	1,940
2545	340	405	755	90	605	2,195
2546	365	360	760	80	445	2,010
2547	410	430	880	105	660	2,485
2548	445	390	900	95	580	2,410
2549	500	465	1,030	120	690	2,805
2550	540	420	1,070	110	680	2,820

ที่มา : ฝ่ายออกบัตรธนาคาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

รูปที่ 1.1 แนวโน้มความต้องการใช้ธนบัตรใหม่ปี 2540-2550

1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้ดำเนินการศึกษาและวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัย จึงสรุปขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1.4.1 สํารวจงานวิจัยและค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1.4.2 ศึกษากระบวนการผลิตธนบัตรทุกขั้นตอนการผลิต
- 1.4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นและวิเคราะห์ปัญหาการผลิต
- 1.4.4 ศึกษาวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและเสนอแนะวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
- 1.4.5 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผล
- 1.4.6 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
- 1.4.7 จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

1.5 การสำรวจงานวิจัย

ธนวรรณ อัสวไพบูลย์ (2534) ได้ทำการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตในโรงงานผลิตของเด็กเล่น โดยการปรับปรุงวิธีทำงานและวางแผนการผลิตเพื่อลดเวลาไว้ประสิทธิภาพ ลดเวลาและความเสียหายจากการเคลื่อนย้าย จัดระบบคุณภาพ การจัดลำดับงาน ผลการปรับปรุงวิธีทำงานสามารถลดเวลาและของเสียลง ส่วนการวางแผนการผลิตสามารถกำหนดวันส่งมอบสินค้าได้อย่างแม่นยำขึ้นพร้อมทั้งสามารถตอบรับหรือปฏิเสธใบสั่งซื้อที่เข้ามาใหม่ได้ทันที

มนตรี พิพัฒน์ไพบูลย์ (2534) ได้ทำการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องสุขภัณฑ์หินอ่อนในประเทศไทย โดยปรับปรุงด้านการผลิต การจัดการคลัง การวางแผนโรงงาน และการจัดการพัสดุคงคลัง ผลการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตทำให้อัตราการผลิตเฉลี่ยต่อเดือนของผลิตภัณฑ์หินอ่อนเทียม และผลิตภัณฑ์หินหยกเพิ่มขึ้น

ทองเหมาะ ผึ้งผาย (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศขนาดย่อมในประเทศไทย โดยการปรับองค์กรใหม่ การวางแผนโรงงานที่เป็นระบบ การออกแบบคลังเก็บวัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต และ ปรับปรุงสายการประกอบโดยการจัจัดสมดุลย์การผลิต ผลการวิจัยสามารถเพิ่มผลผลิตได้ 53.39% และอัตราการผลิตต่อค่าแรงทางตรงเพิ่มขึ้นด้วย

เอกสิน โลหสมบุรณ์ (2532) ได้ทำการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานอลูมิเนียมขนาดเล็กในประเทศไทย โดยทำการปรับปรุงผังโรงงาน การจัดการ การจัจัดสมดุลย์การผลิตโดยใช้เทคโนโลยีแบบกลุ่ม ผลการปรับปรุงทำให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น และสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น

1.6 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1.6.1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตธนบัตรโดยการลดเวลาการผลิตและปรับปรุงวิธีการทำงาน

1.6.2 สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสายการผลิตธนบัตรอื่นนอกเหนือจากขอบเขตที่ได้ศึกษาวิจัย